

Koroško Koroščem

Št. 43.

Celovec, dne 26. avgusta 1920.

Izhaja enkrat na teden.

«Vse zaman — milijoni zavrženi...»

Ze pred tedni in mesci smo na podlagi zanesljivih vesti in poročil trdili, da je vse upanje Jugoslovancev na zmago pri glasovanju samo navidezno in kunžno gojeno. Podprli smo svojo trditev z izjavami „Slov. Naroda“, „Slovenca“ in drugih jugoslovanskih listov. Da kmo resnico pisali, nam potrdijo zdaj ljubljanski časopisi sami.

15. avgusta je priobčil „Narod“ članek z napisom „Rešimo naš Korotan!“ in tožil: „Iz našega Korotana prihajajo vedno tužnejše vesti. Nemci so popolnoma uspeli s svojo zahtevo po odstranitvi demarkacijske črte.“ Potem tresla svojo jezo nad načelnikom distriktne komisije za Rožno dolino, ker ne pusti, da bi Jugoslovani še naprej strahovali in zapirali zveste Korošce, ki se jim nočejo udati. „Tak mož“, se dere „je že v par dneh uničil celo delo, ki ga je Narodni svet v Sv. Jakobu v Rožu s toliko muko in požrtvovalnostjo rešil (Ja, z hajduki! op. ur.). Kaj bo še-le?“

No, no, gospod dopisnik, vaše mnenje še ni občno mnenje! Seveda je komisija „pristranska“, ker je naredila konec vašemu nasilju. Da vam glasovanje ni všeč, smo že davno vedeli, posebno ne glasovanje, ki se ima vršiti nepristransko, tajno in brez pritiska. Dalje se „Narod“ huduje, da so bili Fritz, Truppe in Sille vsled intervencije antantne komisije izpuščeni iz zapora, v katerega so jih Jugoslovani vtaknili, akoravno je bila zajamčena vsem beguncem prosta vrnitev v domovino. „Navedeni slučaj“, pravi „silno vplivajo na razpoloženje naših ljudi. Omahljivci — nemškutarji, katere je Narodni svet z veliko muko (rečimo rajši: z denarjem in s pritiskom) kot izgubljene sinove pripeljal v naročje slovenski materi, so se takoj, ko so se pokazali hejlovci iz Beljaka, postavili na njihovo stran.“

Ja, seveda je to žalostno za Jugoslovane. A naj le še malo potrpijo: izgubili bodo še ostalo, po njih omamljeno ljudstvo, kadar to enkrat spozna, da se ni treba več bati jugoslovanskih bajonetov in zaporov.

List „Jugoslavija“ pa trošta javnost in govori o „zbežnosti in zmedi med občinstvom, povzročeni po nič, malo ali slabo poučenih potnikih“. Nam se zdi, da so ti potniki za veliko boljši poučeni, kako stoji v resnici na Koroškem, kakor vsa gospoda v Ljubljani. Dne 15. avgusta je „Jugoslavija“ sama spredvidela, da je reč vendar nekoliko drugačna, kakor jo je prejšnji dan popisala, ker bi sicer ne mogla pisati: „Nemčurjem je zrastel greben, Slovenci (!) pa so klonili glave. Zopet se širijo govorice, da odidejo tudi naši orožniki in uradniki. Kako bi tudi ne? Saj smo jim venomer pravili, da meja ne bo nikdar odprta in vendar je... Če bo šlo tako dalje, bo

vse naše delo zaman, naši milijoni zavrženi!“

Ja, zakaj pa farbate ljudstvo, zakaj se lažete! Povejte mu resnico, pa se ne boste tako strašno blamirali. Saj tudi dobro veste, da nimate niti najmanjšega upanja do zmage, pa vendar venomer trdite, da bo vaša zmaga sijajna. Nihče ne verjame več vašim besedam, vsako otroče že ve, da mlatite prazno slamo. Doživeli boste enak poraz kakor v Radgoni, kjer ste tudi vselej lagali, da hoče postati jugoslovanska. Glejte tja, kako se veselijo in kako praznujejo rešitev izpod jugoslovanskega jarma.

Kar nas je pristnih, pravih Korošcev — pribandrani Kranjci pa tako ne glasujejo — ostanemo neomahljivi in trdni kakor naše skalnate gore:

Korošci smo bili, Korošci smo zdaj,
Korošci ostanemo vekomaj!

Spoznanje.

Pod napisom „Nemščina in srbohrvaščina“ je pisal julija t. l. v kranjskem listu „Popotnik“ Fran Erjavec:

„Po prevratu smo pri nas (v Jugoslaviji) silno hiteli s „strganjem starega kvasa“, žal, zelo nekritično in enostransko. V svojem prvem entuziazmu smo gledali več na zunanost. Da navedem konkreten primer: Kar čez noč smo vrgli iz naših šol nemščino ali jo pa saj potisnili do najskrajnejše mere in posadili na njeno mesto srbohrvaščino. Vsevpred smo kričali na nemščino in jo preklinjali, nihče ni hotel manjkati pri tem vseobčem kamenjanju. No, sedaj upam, da so se duhovi že nekoliko pomirili, zato prihajam na dan in izpregovorim besedo v obrambo nemščine, četudi na riziko, da bom morda sam kamenjan.“

Kaj je nemščina? Realno moramo zreti na nemščino kot jezik, ki ga govori 80 milijonov ljudi z visoko kulturo in še višjo civilizacijo,

- narod, s katerim imamo skoro 200 km skupne meje,
- narod, na katerega nas veže stoletna tradicija,
- narod, kateremu se imamo vsekakor zahvaliti, tudi za pretežni del naše kulture in civilizacije,
- narod, s katerim nas vežejo tekom stoletij ustvarjene gospodarske vezi,
- narod, ki igra vkljub svojemu porazu še vedno veliko vlogo v svetovnem koncertu in bo igral še večjo v bodočnosti.

Absurdna je namreč misel da bi bilo mogoče izriniti iz svetovnega koncerta ljudstvo s tako ogromno življensko silo.

Z degradiranjem nemščine v naših šolah smo tedaj vrgli iz naših šol svetovni jezik, ki nas je edini vezal s svetom in svetovno kulturo.

Mesto nemščine smo vpeljali srbohrvaščino. Nočem vpraševati, na kolikih hrvatskih oziroma srbskih šolah so vpeljali slovenščino, prav odkrito pa vprašam, kak zmisel naj ima ta zamenjava?

Ali naj nam srbohrvaščina odslej posreduje svetovno kulturo, kakršno nam je posredovala prej nemščina?

Ni ga, ki bi se upal to trditi!

Saj je menda vsakemu jasno, da stojimo Slovenci kulturno in civilizatorno daleč pred našimi južnimi brati. In menda ga tudi ni, ki bi se upal trditi, da lahko živimo odslej v Jugoslaviji brez vsakih tesnejših zvez s širokim zunanjim svetom, s svetovno kulturo. Obratno, prej smo bili več ali manj prisiljeni capljati za razvojem, duh časa nas je več ali manj prisiljeno vlekel naprej, v Jugoslaviji bomo navezani le sami nase, na lastno iniciativo, na lastno pridnost.

Predpogoj vsega našega razvitka je, da vsa naša inteligenca tudi v bodoče perfektno obvlada vsaj en svetovni jezik, ki naj bi nas vezal s svetom in s svetovno kulturo, ki naj bi nam posredoval vse največje kulturne pridobitve ostalega sveta. Srbohrvaščina pa

ki naj bi izpolneval to veliko nalogo. Kaj torej? Za uvidevnega in objektivno presojujočega človeka izbira ne bo težka in se bo na tihem vsak odločil takoj za nemščino, samo povedati si tega ne bo upal, da se ne proglasi za izdajalca ali še za kaj hujšega! Kakšen zmisel naj ima za nas ruščina, francosčina ali pa angleščina? Res, veliki jeziki so to z ogromno kulturo in staro civilizacijo, a živeli so daleč od nas, z njimi nismo imeli skoro prav nobenih stikov, ne kulturnih, še manj pa gospodarskih. Ostane le še pouk laščine in nemščine. Z Italijani bomo imeli v bodoče mnogo opraviti, politično največ, zato bi govorilo za pouk italijanščine marsikaj, a tudi marsikaj proti. Gospodarske zveze med Italijani in nami prav gotovo ne bodo nikdar tako tesne, kakor med nami in Nemci. Nemcem lahko pošiljamo prav vse naše eksportne produkte in dobivali od njih ogromno večino naših importnih potrebščin. In posredovanje svetovne kulture?

Ostane torej le še nemščina!

Stoletja smo živeli v nemški šoli in kdor le objektivno pomisli, mora priznati, da je baš ta nemška šola ono, kar nas dviga. Vpliv te solidne nemške vzgoje se je takoj pokazal ob preobratu, nas vzdržuje danes in bo vzdrževal vse sedanje pokoljenje. Živeli in razvili smo se dalje v velikem gospodarskem kompleksu, kojega centrum je danes Nemška Avstrija. Vse niti našega gospodarskega življenja so ozko zvezane z onimi v prejšnjih avstrijskih pokrajinah in abotna je misel, da je mogoče gospodarsko življenje v par letih uravnati v drugo smer. Ne, še dolga desetletja bo živelo naše gospodarsko življenje v najtesnejših zvezah z onim med Nemci, navezani bomo na najživahnejše izmenjavanje vseh produktov, ne glede na to, da tudi med nami živi precejšen procent Nemcev. Vsi ti faktorji pa

nas naravnost silijo,

da gojimo v bodoče nemščino v najizdatnejši meri.

Ne smemo se postaviti na štališče štirinajstletnega fanta, ki je zapustil ljudsko šolo in arogantno korako mimo svojega nekdanjega učitelja. Obratno, čim bolj doraščamo, tem bolj potrebujemo opore starega, izkušenega in pametnega moža in od Nemcev se nam bo učiti še dolgo, dolgo in mnogo se bomo lahko še naučili od tega naroda, ki ima morda razun srčne kulture prav vse vrline in sposobnosti.

Kaj pa je s srbohrvaščino?

Da nam ne more in ne sme namestovati nemščine, „je več kot jasno“.

Slovenski Korošci, slovenske Korošice, je pri teh besedah Jugoslovana še treba besede, treba opravičila, da naše delo, naš boj za obstoj nedeljene, enotne Koroške nobeno izdajstvo ni in mi nikakor ne izdajalci, renegati?! Posebno ko imamo že po mirovni pogodbi, stoječ pod varstvom Zveze narodov, vse svoje pravice v šoli, v cerkvi, v listih, pred sodnijo, na kratko: v javnem in privatnem življenju!

Oddaja premoženja.

Naši jugoslovanski „osrečevalci“ so čudni ljudi: v eni sapi hvalijo in grajajo eno in isto reč, kakor se namreč tiče Jugoslavije ali Avstrije. Kar je v Avstriji za nič, je v Jugoslaviji vse hvale vredno, kar je tam belo, je v Avstriji črno. Naj navedemo samo en vzgled!

Zadnji čas agitirajo posebno s premožensko oddajo (Vermögensabgabe), ki jo je sklenil avstrijski parlament. Pravi jo: „Avstrija ima toliko dolgov, toliko deficita v proračunu, tak slab denar, da se mora podvreči veliki gospodarski operaciji, ki bo za vse državljane jako nevarna. Državljanji bodo morali oddati del svojega težko pridobljenega premoženja . . . Avstrijski kmet je komaj poplačal svoje dolgove, moral bo spet prevzeti velik dolg na svoje posestvo, da bo rešil za nekaj časa državo, katera je tako uboga in tako slabo gospodari.“

Tako hujskajo in hočejo plašiti ljudstvo v glasovalnem ozemlju; zdaj pa poslušajmo, kaj pravi ljubljanski „Slovenec“ o oddaji premoženja.

„Jasno je za vsakogar, piše 11. t. m., „ki ima vpogled v nezaslišano gospodarsko in finančno razdejanje, ki ga je prinesla svetovna vojna na človeštvo, da bodo morali narodi izvršiti

težke, naravnost nečuvne napore in žrtve, da rešijo svoje gospodarstvo. Države, ki vodijo zrelo, modro in pogumno politiko, so danes že na delu. Angleški finančni minister je preložil parlamentu proračun, o katerem se je — pohvalil, da presega po svoji neznosni in strahoviti teži vse dosedanje proračune angleške zgodovine. Nemčija in Avstrija sta navalili na svoje državljane bremena . . .

„Čim preje se dvigne ljudstvo in države iz močvirja, tem bolje, najsi bodo sredstva še tako trda in neusmiljeno kruta.

„Jasno je zato za vsakogar, da se tudi Jugoslavija ne more odtegniti nujnosti časovnih zahtev, da velja tudi zanjo to, kar velja za vse druge države na svetu.

„Bilo bi velike in odgovorne stranke nevredno, ko bi ne imela poguma, povedati ljudstvu celo in neolepšano resnico v obraz: Če hočemo priti iz teh neznosnih državnih in socialnih razmer, bodo morali jugoslovanski državljani nekaj let stokati pod pritiskom bremen. Radikalni, brezobzirni, kruti, neznansko trdi ukrepi bodo morali priti. Prihodnost ljudstva, njegova sreča in njegov blagor narekujejo ukrepe, ki nam režejo v meso.“ . . . Tako ljubljanski „Slovenec“.

Ko je dr. Brejce še hodil na tem svetu kot advokaček in še ni bil v nebesih ljubljanskega prezidentstva, pride nekoga dne kmet k njemu in ga bara, kaj mu je storiti. Hudo namreč sovraži svojega soseda, a nima prav kaj, da bi ga mogel tožiti. Brejce mu reče: Če ima kdo lepo, čisto belo obleko, idi in ga obmeči z blatom in umazan je.

Potem receptu ravnaajo navidezno tudi vsi njegovi podrepaniki na Koroškem, jugoslovanski agitatorji in hujskači v vseh podobah. Videti je, kakor da bi ti ljudje svoje žive dni nič drugega ne imeli opraviti, kakor gnoj metati in zlivati smrdečo gnojnico okoli sebe. Stara resnica je, da pade vsaka kletev na tistega nazaj, ki jo je izrekel. Tako moremo tudi pri vsej vaši nečastni in nesramni hujskariji reči: Vas gnoj, ki ga mečete, vsa gnojnica, ki jo zlivate, pade samo nazaj na vas. In tako vam poribamo še enkrat besede „Slovenca“ pod nos:

„Jugoslovanski državljani bodo morali stokati pod pritiskom bremen. Radikalni, brezobzirni, kruti, neznansko trdi ukrepi bodo morali priti!“

Poznamo pa vašo kačjo naturo, tuje-agenti. Zvijali in zvijali se bote tudi sedaj in če ne veste kaj drugega, rekli bote gvišno saj to: „In če bo Jugoslavija tudi jemala premožensko oddajo, gotovo ne bo tako huda in strašna kot v Avstriji!“ No, nam Korošcem so besede „Slovenca“ hude in strašne dovolj, menimo! Opozorimo vas pa ponižno razen tega, da je Jugoslavija že dvakrat jemala oddajo premoženja, sicer samo Slovincem in Hrvatom, „brat“ Srb se je pa smejal: 20 procentov je vzela — ne glede na to, ali siromak ali bogatin — vsakemu pri famoznem kolkovanju, celih 75 procentov od že kolkovanega denarja pa pri izmenjavi kron v dinarje. Opozorimo vas slednjič pa tudi še na to,

da nobenemu Korošcu glasovalnega ozemlja še beliča ne bo treba dati več premoženske oddaje, kot ga bo pobirala Jugoslavija! — To je svečan sklep avstrijskega parlamenta.

Ven s Kranjci!

Vsak dan vidimo v Celovcu ljubljanske trgovce, večinoma tihotapce-šleihhendlarje, v velikem številu, ki vse, kar morejo le doseči, nakupujejo. Za te gsindl demarkacijsko črto nismo odprli, temveč samo za naše rojake v coni A. Ljubljani naj kupujejo le v Belgradu od svojih „bratov“, saj je Jugoslavija „zlata“, „bogata“, o kateri prepevajo tako lepe basni „Draupost“ in „Mir“ in „Korošec“!

Tudi vse zvaht hecarje in hujskače, ki v coni A ne morejo dovolj zmerjati čez „lačenbergarsko“ Avstijo, vidiš zdaj v Celovcu, kjer delajo „kšefte“. Ja, zakaj pa da pridete v Celovec, ko je Avstrija tako „siromaška“, kakor pravijo vaši listi? Kupujte v Ljubljani, v Mariboru, Zagrebu, Belgradu! Kaj, Celovec je vendar kaj drugega za nas, pravite? A tako! So-li vse vaše besede in vsa pisarija jugoslovanskih hujskajočih listov sama laž, sama prevara?

Nevzdržne so sedanje razmere, to vemo Korošci. Ljudsko glasovanje bo nam dalo končno naravno mejo — na Karavan-

kah. Ne samo cona A, tudi Celovčani občutijo to ljubljansko in kranjsko občno nadlogo — „Landplage“, torej zahtevajo isto kot cona A:

Ven s tuji — ven s Kranjci!

Poki, peki — petrolej in moka.

Velikovška spaka „Korošec“ prinaša 3. t. m. članek: „Kruh v Nemški Avstriji“ in pripoveduje bralcem o nekem peku na Štajerskem, ki je spravljal belo moko na stran, ostalo pa z vodo polival, da je bila težje. H koncu svoje modrosti pa reče: „Kakor vidimo, nimajo v Avstriji pokov samo za vrtnarje, ampak tudi za peke!“ Mi smo bili dozdej mnenja, da se v vsakem narodu, kakor se reče najboljši familiji najde malopridnež, nepoštenjak. „Korošec“ pa res nima povoda, da bi zmerjal, saj je po njegovi nepošteni, nesramno lažnjivi pisariji sam iz te žlahte. Da se mu pa pomiri njegov jeziček, zakaj pa imajo v „zlati“ Jugoslaviji „poke“ za moko in petrolej? V „Jugoslaviji“ z Ljubljane, št. 191, beremo namreč:

„Govore, kako je znal neki trgovec manipulirati s petrolejem: Strankam je prodajal petrolej do polovice (!) z vodo namešanega. Nekatero kroge tudi silno interesira afera bogatega žitnega milijonarja. Stvar je nad vse interesantna in podučna. Ta milijonar je znal moko mešati na zelo rafiniran, a obenem priprost način. K beli moki je pridel polagoma 8, beri in piši osem vagonov zmlete gorčice!“

„Korošec“, ali je to jugoslovanska „poštenost“?

Baramo te, ljubi naš, pa še kaj! V „zgladovani, siromaški“ Avstriji košta hleb kruha (105 dkg) po zadnjem povišanju K 4,30, v Jugoslaviji (70 dkg) pa (list „Jugoslavija“ št. 191) K 5,40. Avstrija mora moko kupiti v drugih deželah. Vi se vselej tako prolata z vašimi pridelki in vendar izžemate ljudstva na to vižo!

„Zapomnite si!“

Korošci in Korošice! Nerešeni brati in nerešene sestre z Mežiške doline vam kličejo:

„Die freie Aussprache ist in der Zone A gewiß niemandem verwehrt“ — „Prosto se razgovarjati v coni A gotovo nobenemu človeku ni zabranjeno“ piše modra „Draupost“ v članku „Abstimmung“ svoje št. 69.

„Med neštetiimi lažmi, ki jih je nam „Draupost“ že ves čas postavljala na mizo, še ni bilo predrznejše in nesramnejše! Noč in dan so žandarji in „geheimpolicisti“ na nogah, da poslušajo skrivaj take „proste“ razgovore, noč in dan so na delu, da uhvatijo kako „prosto“ besedo in ovadijo nesrečneža, ki jo je izpregovoril: V gostilni, na cesti, na veselicah, na železnici, ja celo v svoji lastni hiši nisi varen teh svobodnih „osrečevalcev“! Varnost osebe in lastnine je za nje podrejenega pomena, to jih ne briga nič! Tu jim odpoveduje njih nos, ki zna drugod tako dobro vohati!

„Nekaj resnice je pa „Draupost“ z gori omenjenimi besedami vendar povedala, Korošci: Zunaj cone A, to je v pravi Jugoslaviji, je nam sploh vsaka prosta beseda zabranjena, zabranjen vsak prost razgovor! V Jugoslaviji je vsaki prosti besedi zaprta sapa, zavezan jezik — ljudstvo v nemi sužnosti . . .

„Korošci, zapomnite si to za glasovanje!“

Zadnja ura jim je odbila!

Železniški uradnik Urschitz (Uršič?), jugoslovanski hujskač-prenapetnež v Podrožici, je povsod pravil, da so Avstrijci njegovemu očetu po rekvizicijah vso živino odvzeli. Na to nesramno laž je bil oče sam primoran k sledeči

izjavi:

„S tem izjavim, da so besede mojega sina Franca Urschitz, železniškega uradnika v Podrožici popolnoma neresnične.

Do cela je zlagano

da je „Viehaußschuß“ občine Bekštanj (Finkenstein) živino jemal s silo.

Izjavim, da mi odbor še ene glave, še enega repa živine ni odvzel, tudi ne predpisal, da bi moral kaj oddati.

To potrdim z lastnoročnim podpisom in dvema pričama,

Lovrene Urschitz,
gostilničar v Malestičah.“

Torej, oče sam je moral reči lastnemu svojemu sinu: „Ti si lažnik!“ Neverjetno je, kako nesramno lažejo jugoslovanski agitatorji o namišljeni rekviziciji v Avstriji! Oče je moral povedati na laži „sinčka“, da na Avstrijskem nobenih rekvizicij ni. Sicer pa so celo ljubljanski listi poročali, da je v Jugoslaviji pri rekvizicijah na Hrvaškem in v Banatu tekla kri! Nizkotni zavijači!

Z resnico na dan!

V štev. 64. piše „Korošec“: „V nedeljo, 15. t. m. zvečer je nemčurska sodrga zažgala poslopje narodnjaku Koprivniku v Tinjah. To je že drugi zločin te vrste v tej občini. Ali hočejo naši Zuchthäuslerji, da jim začnemo vračati zob za zob?“

Kar se tiče te nesreče, smo zavrnilo na drugem mestu našega lista te nesramne besede. Kar se pa tiče prvega požara, pribijemo nasproti tem finim pisacem, ki mečejo z „Zuchthäuslerji“ le tako okoli, sledeče:

Peterjevo posestvo v Čarčah, ki je pogorelo 25. julija, leži čisto blizu posestev Jellen-a p. d. Ahac in Riepl-na p. d. Keuschler. Hiša je bila od poludne prepuščena 17 letnemu vajencu (Lehrhub), 14 letnemu pastirju in otrokom posestnika (od 12 let dol). Ob osmih zvečer so zagledali otroci kajšlarja Liebetegger p. d. Kapolnig črn dim nad Peterjevim posestvom, pa ne da bi komu kaj povedali. To in slučaj, da so vsa poslopja tako hitro začela goreti, priča, da je požar že prej izbruhnil — zapazili so ga pa še-le ob ¾ na 9, ko je cel skedenj plamteče gorel.

Zažiganje po dne, v vasi, v bližini gostilne, na vse zadnje cela vas na samem ležeča — ni prav mogoče, tem manj, ko so bili sosedi, na katerih se kot Nemcih tako hudujete, gospodi, ravno tako v nevarnosti kakor pogorelo posestvo. In gospodi, ni „nemčurska sodrga“, niso „Zuchthäuslerji“ — g. Fradl in fantje iz Sy. Jurija — konja in živino rešili iz gorečega hleva? In so jugoslovansko mislečemu posestniku, katerega je zadela nesreča, njegovo politično mišljenje morebiti očitali in oponašali, ko je šlo za to, da pride živina pod streho?

Dozdej se ničesar ni prikazalo — o dokazov pa sploh ne more biti govora — da bi se zares in s pravico moglo reči, da je bilo zažiganje vzrok požara.

Prebijemo.

Ni vselej eno in isto, lansko leto v Radgoni (Radkersburg), letos na Koroškem? „Priklopitve Radgone k Avstriji ne bomo in ne moremo nikdar in pod nobenim pogojem pripustili . . . Ako izbruhne v nekaj dneh v radgonskem okraju revolucija in pogromi, je za to odgovorna ententa!“ Tako je pisal „Slov. Narod“ v Ljubljani v svoji štev. 208, 1919. In letos? Korošci le poglejte v velikovškega „Korošca“, št. 58. Tam piše: „Rotimo našo vlado, naj pod nobenim pogojem ne pripusti odprtja demarkacijske črte, ker bi drugače nemško nasilje (!) morali ubiti s samopomočjo.“

No, kakor v Radgoni ni bilo revolucije, tako malo je bo na Koroškem. Kakor so se ljubljanski listi pred celim svetom z Radgono blamirali — lansko leto so pisali gori omenjene besede in letos so sami poročali, kako se ljudstvo veseli, da je prišlo k Avstriji — ravno tako se bodo blamirali tudi pri nas na Koroškem.

Vsa modrost jim je že šla po vodi, dol po naši koroški Dravi, ne vedo več, kaj. Saj se je tudi demarkacijska črta odprla vkljub vsemu vpitju in lajanju, vkljub vseh protestnih shodov, na katerih so bili zbrani večinoma le tuji, Štajerci, Kranjci, ljudi iz Goriškega, iz Itrije. Nastavljajo zdaj nove limanice, ki so največja lumparija, največje zavijanje resnice. Zdaj pridejo ti tuji, ki jih nikoli ni rodila Koroška, tuji, ki so morebiti prvokrat videli našo domovino, in vpijejo na vsa grla: „Na dan s koroškimi barvami! Korošci ljubimo svojo

deželo in smo ponosni, da smo Korošci. Spomnili smo se svojih koroških znakov in smo jih zopet začeli nositi. Tako je prav! Koroški znaki — koroške barve — na naših prsih naj pričajo vsemu svetu, da smo Korošci!“ („Korošec“, štev. 62). Prevaljski „Mir“ pa piše hinavsko v svoji štev. 42 z dne 18. avgusta t. l.: „Koroško Korošcem! Tako je prav, tako je edino pravično!“

Korošci in Korošci — menimo Vas, katere je v resnici rodila koroška mati, kojih zibel je stala zares na koroških tleh — Korošci! Smo se za to lansko leto z orožjem v roki tujcem postavili nasproti in jih spodili iz naše dežele, smo za to pretrpeli poldrugo leto pod silno jugoslovansko pestjo, da se bodo nam ravno naši sovražniki, ki mislijo s surovo silo in lažjo spraviti našo deželo v svojo posest, na ta način norčevali?! Trpimo naj, da se bodo tujci delali „Korošce“ in govorili v imenu Korošcev, v našem imenu?! Da bi vsaj na to vižo, ko jim drugače že ni mogoče, zapeljevali in motili Korošce?! Nesramnejše laži se tudi Jugoslovani doslej še niso posluževali. „Mi bomo vas topli s kulturo!“ je zagrozil „Mir“ 14. avgusta t. l. A, to je vaša „kultura“, nesramna laž, zapeljevanja in motenje ljudstva! To vašo „kulturo“ le obdržite za se, take kulture nam ni mar! Le ostanite Balkanci, ne zavidamo vas. Nas pa je ločila že božja volja in narava, ki gre vsekako čez vso laž in zapeljevanje nesramnih, brezvestnih ljudi, po visokah strminah Karavank, da nas ohrani balkanstva. In po temu bomo tudi ravnali pri glasovanju vkljub vsem limanicam namišljenih „Korošcev“. Tu bote izvedeli, tujci, pravo voljo pravih Korošcev! Vam tujcem pa damo na znanje hude besede ljubljanskega „Slov. Naroda“, št. 184: „Bobni pod zemljo in viharni oblaki se zbirajo na nebesu. Ozračje je zadušno. Sejavec je groza, po hišah vzraščajo temne slutnje. Kaj nam preti? Orkan, potres? Vse kakor se nam obeta nesreča!“

In v to Jugoslavijo nas hočete zapeljati?!

Iz zasedenega ozemlja.

Velikovski okraj. Od 10.—15. t. m. so se sestavljali v občinah severno Drave občinski glasovalni odbori (Gemeinde-Abstimmungs-ausschüsse). Začelo se je v Grebinju. Fajmošter Kindlmann so v poludne, ko se je koroško mislečim od gerenta še-le naznanilo, že zbirali svoje „ovčice“, da bi še komisijo prevarali. Ob pol treh je sicer že prišla komisija, Korošcev je bilo pa vendar veliko več. Belo oblečena dekleta so podale rože, pevci so zapeli „Grüß Gott“ in g. Herzog je pozdravil komisijo v imenu koroško mislečih. Kako revno pa je bila videti majhna trumica Jugoslovanov! Korošci veseli in z bliščimi očmi, kajti bliža se končna rešitev, Jugoslovani s pobešeno glavo in „pomnoženi“ s financarji v civilu, tujimi uradniki in učitelji. Ko je hotel znan hujskač Istrijanec Sarđoš (učitelj) govoriti, so Korošci razdraženo protestirali in enako je bilo, ko je mislil češki fajmošter Kindlmann kot „Korošec“ govoriti. Domovini zvešti Korošci so zahtevali, naj tudi od jugoslovanske strani govori mož, ki je tukaj doma, ne pa tuje! A kako, ko so bili zbrani skoro samo Kranjci, Štajerci, Istrijanci in češki fajmošter! Novo razdraženje je ta povzročil, ko je komisiji predstavil gerenta kot župana (Bürgermeister). Laži pa imajo kratke noge. Pojasnila so dali Grebinjčani na licu mesta.

In enako je bilo v vseh drugih občinah: Povsod Korošci v veliki večini: Radostna, vesela mladina, resni, delavni možje in tem k strani domovini zveste žene; v vrstah Jugoslovanov pa pribandrani Kranjci in Štajerci; tujci — učitelji, poštni uradniki, financarji in žandarji — z nasajenimi bajoneti.

V Važenberku je stalo 100 Jugoslovanom (od teh imajo 84 glasovalno pravico!) 1000 Korošcev nasproti. Brez uspešno so vabili fajmošter Dolina Korošce v jugoslovanske vrste.

V St. Petru pri Vašnjah so plačani hujskači klicali Korošce na korajžo, tako da je prišlo do pretepa pred komisijo, ká se je mogla na licu mesta prepričati, kako deluje in hujska pribandran lerar Vesjak.

V Labudu se je košatil fajmošter Vogrincec iz Ljibelj, a kako revna je bila njegova uloga nasproti 98 % domovini zvestih Korošcev! Korošci so komisijo tudi barali, ali smejo svoje koroško mišljenje prosto kazati, kar je komisija pritr-

dila. Le proti jugoslovanske postave se ne sme pregrešiti, ker je ozemlje dozdej še pod jugoslovansko upravo. Mišljenje prebivalstva je zelo ugodno za enotno, nedeljeno Koroško! Trdno je upanje, da pride kmalu rešitev!

Lepo in veselo so sprijeli komisijo tudi v Tinjah, Puštrici in Djekšah, kjer so Korošci povsod živo izrazili svojo ljubezen in zvestobo do domovine.

Tako se je vršilo po vseh občinah proti volji Jugoslovanov prosto glasovanje, prosto spoznanje nedeljene Koroške. Tajno glasovanje bo kmalu sledilo in gotovo še bolj sijajno izšlo! Kajti povsod so Korošci po tako dolgem jugoslovanskem zatiranju še oplašeni. Mirno in polni upanja čakamo Korošci dneva glasovanja, ki bo za Jugoslovane prava ljudska sodba.

Koroška ostane enotna, nedeljena za zdaj in vekomaj!

Z Rožne doline. „Na dan sv. Ane se je v Podgorju pri Izidoru debatiralo o glasovanju. Mastno plačani koritarji, jugoslovanski agitatorji Horvat in drugi so v tej bitki podlegli; zato so pa kakor ravbarji napadli g. Feiniga, ko se je ta vračal domu v Sveče. Zgodilo se mu ni nič hudega, ker je bil oborožen. A zdaj ga je zopet, pa ne več kakor ravbar, ampak kakor kak pobalin in smrkovec napadel v „Korošču“ šolmaster Hrvat, radi pijančevanja disciplinirani in penzionirani nadučitelj iz Prevalj, znan pod imenom „Rinček“. Rinček pometaj pred svojim pragom! Ali hočeš, da ti naštejemo vse Tvoje „Freitische“ v Celovcu in kolikokrat si jedel zastonj v „Volksküche“? Zdej pa zmerjaš čez Celovec in Celovčane? Ali Te ni sram pljuvati v tisto skledo, iz katere si se dostikrat najedel zastonj? Če bi Celovec ne bil, bi ti nikoli ne bil učitelj, kaj? In zdaj agitiraš za Jugoslavijo, kaj ne? Plačan si za Podgorje in Sveče! Koliko dobiš na dan? Koliko za vsako štimo? Miciji Rupacherjevi si ja obljubil 2000 K, če še moža pridobi, kaj ne?! Torej za vsak glas 1000 K? Koliko procent pa Ti dobiš, da moreš po gostilnah popivati? Ako je to premalo, si lahko zaslužiš še tistih 1000 K, katere Ti je g. Feinig ponujal v Podgorju, če mu dokažeš, da je dobil ali dobi le en sam vinar za agitacijo! Idi po nje, Ti plačana duša in zapij še te! — Vprašamo Te: Kdo je pravi vzrok tepeža v Podgorju na Veliko Gospojinco? Ti in noben drugi! Ali boš plačal Izidorju vso narejeno škodo? Ti duša iskarijotska, izdajalska! Ja, Rinček, Ti si izgubljena eksistenca, ne pa g. Feinig! Ta je med nami gor zrastel in zna tudi za vsako delo prijeti. On je naš in za njega je že skrbjeno. A kaj bo s Teboj? Boš moral šila in kopita pobrati in iz Koroške zbežati. Kaj bodo potem tisti ljudi rekli, katere si zapeljal, ki bodo radi Tebe morali trpeti? Zato Korošci, Rožani, Svečani in Podgorjani! Odprite oči, odprite pa tudi dure in poženite Rinčka-Hrvata, če pride k Vam agitirat in ljudi v srbski tabor pritrati! Ne umažite si pa svojih rok na tej zgubljeni, podkupljeni duši. Rinček je revček! Duševni, krajevni?!

On je jedel iz celovške sklede,
Zdej pa v njo pluje; ali z' zmede?
Ne, on je pravi Iskarijot!
To naj vejo vsi po Rožu tod.
Iz dal šendarmu v Kapli Feiniga
Je šolmastra, ki sta tovarša bla.
Se cavmar bil na ohceti
Je Hrvat-Rinček Feinig-vi!

Rožani.

Važenberg. 15. t. m. je pogorela Na Dračji Koprivnikova hiša in gospodarsko proslopje, tako okoli 1 uri ponoči. Hiša brez prebivalcev, hlev neporabljen, v skédnju le malo žetve, so bile v slabem stanju, pred 14 dneh pa — kakor pravijo — visoko asekurirano. Jugoslovani širjajo vest, da so zažgali „Nemci“ kakor pač vselej! Wrusnig, ki ga imajo na sumu, je v Celovcu in ne gre domu, ker je dobil svarilo, stoji pa rad avstrijskim oblastim na voljo. Naj le zapovedé, on se ne boji. Tudi za ta dogodek bo prinesel čas resnico na dan; zažigalec je morda bližji, kakor menijo. Vselej so krivi Nemci, kedar se kaj zgodi. Torej je lahko grešiti, ni treba biti Nemeo. Toliko resnici na ljubo!

Dopise je uposlati:
Uredništvu „Koroško Korošcem“, tiskarna Leon, Celovec.